

Journal of Social Sciences of Mus Alparslan University

anemon

Derginin ana sayfası: <http://dergipark.gov.tr/anemon>

Araştırma Makalesi • Research Article

Yaşam Tatmininin Girişimcilik Eğilimleri ile İlişkinde Öz Yeterlilik Algısının Aracılık Rolü ve Bir Araştırma

The Mediating Role of Perception of Self Efficacy in Relationship Between Life Satisfaction With Entrepreneurial Tendencies and a Research

Edip Örcü*, İtir Hasırcı**

Öz: Bu araştırmanın amacı yaşam tatmininin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisini belirlemek ve bu etkide öz yeterlilik algısının aracılık rolünü tespit etmektir. Araştırmayı gerçekleştirmek amacıyla Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Etik Kurulu'ndan 2020/3 toplantı nolu ve 18.06.2020 tarihli "Etik Kurul Onayı" alınmıştır. Araştırmanın evrenini genel müdürlüğü Ankara'da bulunan bir kamu iktisadi teşebbüsünün Bandırma'daki 650 çalışanı oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise genel müdürlüğü Ankara'da bulunan bu kamu iktisadi teşebbüsünün Bandırma'daki 470 çalışanı oluşturmaktadır. Elde edilen verilerle güvenilirlik analizi, keşfedici faktör analizi, frekans analizi, normallik testi, çoklu korelasyon analizi, hiyerarşik regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan korelasyon analizi neticelerine göre yaşam tatmini ile öz yeterlilik algısı arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki, öz yeterlilik algısı ile girişimcilik eğilimleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ancak yaşam tatmini ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Hiyerarşik regresyon analizinin neticesine göre yaşam tatmininin öz yeterlilik algısını etkilediği, öz yeterlilik algısının girişimcilik eğilimlerini etkilediği, yaşam tatmini ve girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkide öz yeterlilik algısının aracılık etkisinin olduğu bulunmuştur. Çalışmanın sonucunda sonuçlar yorumlanıp, tartışılmıştır. İleride yapılacak çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öz Yeterlilik Algısı, Girişimcilik Eğilimleri, Yaşam Tatmini.

Abstract: The aim of this research is to determine the effect of life satisfaction on entrepreneurial trends and to determine the mediating role of self-efficacy in this effect. In order to carry out the Research, "Ethics Committee approval" was obtained from Bandırma Onyediy Eylül University Ethics Committee dated 2020/3 meeting and 18.06.2020. The population of the study consists of 650 employees of a state-owned enterprise located in Ankara, and the sample consists of 470 employees. Reliability analysis, frequency analysis, factor analysis, normality test, multiple correlation analysis, hierarchical regression analyses were performed with the data obtained. According to the results of correlation analysis, it has been determined that there is a positive and significant relationship between life satisfaction and self efficacy, a positive and significant relationship between self efficacy and entrepreneurial tendencies. However no relationship was found between life satisfaction and entrepreneurial tendencies. According to the results of hierarchical regression analysis, it was found that life satisfaction effects self efficacy, self efficacy effects entrepreneurial tendencies; self efficacy has a mediating effect in the relationship

* Prof. Dr., Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi İ.İ.B.F., İşletme Bölümü

ORCID: 0000-0002-3301-7496 eorucu@bandirma.edu.tr

** Doktora Öğrencisi, Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

ORCID: 0000-0002-5449-2640 itir8686@gmail.com

Received/Geliş: 01 November/Kasım 2020

Düzeltilme/Revised form: 01 April/Nisan 2021

Accepted/Kabul: 09 April/Nisan 2021

Published/Yayın: 31 August/Ağustos 2021

between life satisfaction and entrepreneurial tendencies. The results were interpreted and and discussed at the and of the research. Suggestions were made for the future researchs.

Keywords: Self Efficacy, Entrepreneurship Tendency, Life Satisfaction.

Giriş

Yaşam kalitesinin en önemli etmenlerinden biri olarak görülen yaşam tatmini kavramı, bireylerin zihinsel ve fiziksel sağlıklarının ne kadar iyi gelişim gösterdiğini açıklamaya yardımcı olmaktadır (Dejonge vd, 2016: 869). Bu sebeple mutlu bireylerin yaşam tatmini algılarının diğer bireylere göre iyi olduğu iddia edilmektedir. Yaşam tatmini yüksek olan bu bireyler, hayatlarında var olan olumlu duyguların vasıtasıyla karşılaşılabilecekleri tüm olumsuzlukları geri planda bırakabilirler. Bunun yanı sıra yaşam tatmini yüksek olan bireyler yaşamlarını bir mutluluk aracı olarak görürler. İhtiyaçlarının karşılanmasının yaşamlarındaki faktörlere bağlı olduğunu düşündükleri için de hayattan beklentilerini doğru tanımlayıp, yaşamlarında daha aktif olmaya, arkadaş ve aile çevresi ile iyi ilişkiler kurmaya, sosyal çevreye sahip olmaya ve olumlu bir kimlik oluşturmak için çabalarlar (Özdevecioğlu, 2007: 12). Yaşam tatmini kavramı yaşamın belirli alanlarından tatmin şeklinde değerlendirilebileceği gibi yaşamın bütününe etkileyeceği de düşünülebilir (Urgan, 2020: 2730). Bunun asıl sebebi yaşam tatmininin yaşam hakkındaki genel duyguları yansıtması ve duygusal mutluluğun da ölçüsü olarak görülmesidir (Aşan ve Erenler, 2008: 205).

Çalışanların girişimcilik eğilimlerinin nasıl artırılacağı sorusu günümüz yöneticileri açısından önem arz etmektedir. Özellikle iç girişimcilik olarak tanımlanan girişimcilik türünün çalışanlar arasında yaygınlaştırılmasında fayda vardır. Çünkü girişimcilik eğilimi yüksek olan bireylerde iç girişimcilik türü davranışlar artacaktır. İç girişimcilik, çalışanın bulunduğu organizasyonda önemli buluşlar veya yenilikler gerçekleştirerek organizasyona büyük hamleler yaptırabilmesi durumudur (Sökmen ve Ekmekçioğlu, 2015: 271). Yaşam tatmininin yüksek olduğu bireylerde girişimcilik eğilimlerinin düşük seyrettiği geçmiş araştırmalarda ifade edilmektedir (Yöney ve Kılınç, 2020: 45). Yaşam tatmininin girişimcilik üzerindeki olumsuz etkisinde öz yeterlilik algısının ne tür etkide bulunduğu bilinmesi söz konusu olumsuz etkiyi azaltma çabalarına katkıda bulunmak açısından önem arz etmektedir. Çünkü öz yeterlilik algısının yüksek olduğu bireylerde girişimcilik eğilimlerinin arttığı gözlenmiştir (Armağan ve Gürsoy, 2017: 571).

Bireyler, yeni fırsatları yakalamak, kendilerini rahat bir şekilde ifade edebilmek, çalışma hayatlarını esnekletirmek, buldukları ülkenin ekonomisine katkı sağlamak, istihdamı arttırmak ve çıkar çevrelerine işbirliği olanakları sağlamak için yeni işler kurmak istemektedirler. Belirli sebeplerden ötürü yeni iş kurma arzusunu taşıyan ve girişimci olarak adlandırılan bu bireyler, amaçlarına ve hayallerine ulaşabilmek adına risk alarak kendi işlerini kurarlar. Girişimci bir birey, başarılı olup, işini büyütür, kendisinin ve ailesinin geçimini sağlayıp, toplumda saygınlık kazanmak ister. Günümüz iş dünyasında da gitgide önemi artan girişimcilik davranışı, üretim faktörlerinin dünya geneline yayılmasıyla, bu faktörlere sahip olanlar arasında artan rekabeti şiddetlendirmekte ve bu rekabet ortamında kar sağlayabilmek adına belirleyici görevi görmektedir. Karar verme süreci olarak da bilinen girişimcilik, ekonomik gelişmelerin temel dinamiğini oluşturmakta, bireysel ve toplumsal refahın artışına katkıda bulunmaktadır. Bireyin girişimci olma arzusu ile kendine güveninin tam olması halini ifade eden girişimcilik eğilimi kavramı ise doğuştan mı geldiği veya sonradan mı kazanıldığı belli olmayan bir kavramdır (Seçgin, 2020: 814). Doğuştan geldiği durumlarda geliştirilip, yönlendirilmesi bireylerin istedikleri çalışma hayatına atılmaları ve geleceklerini inşaa etmeleri açısından önem arz etmektedir. Sürekli iş bekleyişi içerisinde olan ve bu bekleyiş neticesinde ümitsizliklerle karşı karşıya kalan bireylerin topluma ve kendilerine olan güvenleri sarsılacaktır. Bireyler, bu durumla kendi başlarına mücadele edebilmek ve kendi ayakları üzerinde durabilmek için ihtiyaç duyulduğunda girişimcilik eğitimlerinden de faydalanabilirler.

Girişimcilik özelliği yüksek olan bireylerin kişilik özellikleri arasında yüksek öz yeterlilik algısı olduğu söylenebilir (Kotaman, 2008: 115). Öz yeterlilik algısına sahip çalışanlar, hayat boyu edindikleri

tecrübelere dayanarak zor durumlarla baş edebileceklerini düşünürler. Bu sebeple öz yeterlilik algısı kişilerin bireysel gelişimlerinin söz konusu olduğu her yerde rastlanılan bir olgu haline gelmiştir (Çetin, 2011: 85). Bireylerin iş bilgisi, iş tekniği ve yeteneğinin yanında iletişim, psikoloji ve sosyal zekânın önemi yadsınamaz. Çalışanın işini seyerek yapması hem kendisi için hem de çalıştığı işletme için etkinlik ve verimlilik kavramının karşılığı olarak görülmektedir. Etkinlik ve verimliliğin sağlandığı çalışma ortamı çalışanın kendine olan inancının artmasını, kariyer planlarına giden yolda önemli planlar yapmasını ve işletmenin de hedeflerine ulaşmasını sağlayacaktır.

Araştırmanın amacı yaşam tatmini ve girişimcilik eğilimleri ilişkisinde öz yeterlilik algısının aracılık etkisini tespit etmektir. Öz yeterlilik algısının bireylerin girişimcilik eğilimlerini etkilediği bilinmektedir (Urgan, 2020: 2732). Bireylerin yaşam tatmini ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkide öz yeterlilik algısının etkisinin olup olmadığının belirlenmesi bireylerdeki girişimcilik eğilimlerini artırma çabalarına katkı sunacaktır. Bu nedenle çalışmamızın aracı değişkeni olarak öz yeterlilik algısı belirlenmiştir. Öz yeterlilik algısının yaşam tatmini ile girişimcilik eğilimleri ilişkisinde etkili olduğunun saptanması, öz yeterlilik algısının yükseltilmesi sayesinde yaşam tatmini düşük bireylerin girişimcilik eğilimlerinin geliştirilmesine fırsat sağlayacaktır. Araştırmada ilk olarak yaşam tatmini, girişimcilik eğilimleri ve öz yeterlilik algısına dair kavramsal çerçeve ve literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Ardından alan araştırması şeklinde gerçekleştirilen araştırma verilerinin analiz ve bulgularına yer verilmiştir. Sonuç kısmında ise analizler sonucunda elde edilen bulguların yorumu ve tartışması yer almaktadır.

Kavramsal Çerçeve

Yaşam Tatmini

Tatmin kavramı, arzu edilen bir düşüncenin gerçekleşmesini sağlama, doyumluk olarak tanımlanmaktadır. Tatmin olmak ise bireyin arzu ettiği herhangi bir şeye ulaşmış, hoşnut olmasıdır. Belirtilen iki tanımdan yola çıkarak yaşam tatmini kavramı da bireyin kendi yaşantısını beğenmesi, memnuniyet duyması şeklinde tanımlanabilir (Haybron, 2007: 121). Bu durumda yaşam tatmini bireyin yalnızca bir durumdan değil, yaşantısının tümünden memnun olması anlamına gelmektedir. Bireyin yaşantısının tümünden memnun olup olmadığı ile ilgili sorulara cevap veren bu kavram sübjektif bir özellik taşımaktadır.

Yaşam tatmini kavramı ilk olarak Neugarten tarafından ortaya atılmıştır. Bu kavram bireyin günlük hayattaki aktivitelerden keyif almasını, yaşantısının anlamlı olmasını, hayata dair amaçlarının olmasını, bu amaçlara eriştiğine dair inancının tam olmasını ifade eder. Yaşam tatmini sağlanan birey, kendini değerli hisseder ve hayata daha olumlu bir bakış açısıyla yaklaşmaya başlar (Kaya, 2006:3).

Coşkuner (2013: 36) kişinin mutlu olması ve yaşantısının anlam kazanması için sahip olması gerekli olan temel unsurun yaşam tatminine olan inancı olduğunu vurgulamıştır.

Karabulut ve Özer (2003: 73), kişinin elindekilerle beklentilerinin karşılaştırılması sonucunda elde edilen sonucun yaşam tatmini olduğunu belirtmiştir. Diener vd.(1985: 73) yaşam tatminini kişinin tüm yaşantısını pozitif olarak değerlendirmesi olarak tanımlamıştır

İlgili literatür incelendiğinde yaşam tatminini etkileyen birden fazla faktör olduğu tespit edilmiştir. Bu faktörler dört başlık altında aşağıda belirtilen şekilde toplanmıştır:

- 1-Toplumsal Faktörler: Sosyal ağlar, akrabalar arası ilişkileri, üyelikler.
- 2-Çevresel Faktörler: Yeni iş bulma fırsatları (Diener, 1985: 71).
- 3-Demografik ve Kişiyeye Ait Faktörler: Yaş, cinsiyet, eğitim, duygusallık (Diener, 1984: 553).
- 4-İş İle İlgili Faktörler: Kişinin çalıştığı örgütteki rolü, iş yükü, işinin niteliği, tecrübe (Bir, 2017: 17).

Bireyin beklentileri ile yaşadığı anlık durum karşılaştırıldığında yaşamı ile ilgili olumlu bir algıya sahipse yaşam tatmini yüksek, olumsuz bir algıya sahipse yaşam tatmini düşük demektir (Yöney ve Kılınç, 2020: 41).

Literatürde yaşam tatmini ile ilgili çalışmalar genellikle iş tatmini kavramı ile ilişkilendirilmiştir. Aşan ve Erenler tarafından 2008 yılında Ankara'daki bir devlet üniversitesinde görev yapan 70 akademisyene anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Yaşam tatmini ve iş tatmini arasındaki ilişkiyi tespit etmeye yönelik yapılan bu çalışmanın sonucunda iki değişkenin korelasyonu pozitif yönlü ve anlamlı bulunmuştur (Aşan ve Erenler, 2008: 208). Yaşam tatmini ve iş tatmini ilişkisini araştıran diğer çalışma 350 öğrenci ile (2010) Rice, Near ve Hunt'ın yaptığı çalışmadır. Bu araştırmanın analiz sonuçlarına göre yaşam tatmini ile iş tatmini arasındaki korelasyon çok zayıf bulunmuştur (Rice vd., 1980: 45).

Girişimcilik Eğilimleri

Girişimcilik eğilimi, girişimcilik yapabilme ile ilgili bir kavramdır (Güreşçi, 2014: 24). Doğuştan kazanılmış bir davranış olsa da ortaya çıkartılması, geliştirilmesi ve yönlendirilmesi gereklidir (Ersoy, 2010: 73). Girişimcilik eğiliminin oluşmasında etkili olan faktörler aşağıdaki şekilde sıralanabilir (Laming ve Kuehl, 2000: 12):

Bireyin özellikleri,

-Bölgesel ve çevresel etmenler,

-Eğitim düzeyi,

-Ülkenin genel ekonomik, sosyal ve siyasi yapısı.

Bu faktörler bireyde girişimcilik eğilimini ortaya çıkartan ve geliştiren faktörlerdir. Ve bu faktörlerin hepsi birbirini tamamlayan yapıdadır. Bu faktörlerden eğitim yoluyla bireyde girişimciliğin geliştirilmesi ülkemiz gerçekleri ile yakından ilgilidir (Demir ve Yıldız, 2020: 27). Eğitimli ve girişimcilik eğilimi olan bireyler sayesinde ülkemizin kaynakları daha verimli kullanılabilir.

Girişimcilik eğiliminin bireylerde oluşumunda, aile, eğitim, kişisel değerler gibi faktörler etkili olmaktadır (Aytaç, 2006: 141). Bu faktörlere, girişimcilik yeteneği, girişimcilik eğitimi, genel eğitim seviyesi, ekonomik, siyasi faktörler ve doğal faktörler de eklenebilir (İşcan ve Kaygın, 2011: 280).

Girişimcilik eğilimi olan bireyler hayata atılmak, tutunmak isterler ve enerjik yapıları ile iş fırsatlarını rahatlıkla işe çevirebilirler (Morris vd., 2009: 431).

Girişimcilik eğilimi olan bireyleri kendi işlerini kurmaya iten birçok unsur vardır (Tajeddini, 2010: 222). Bunlar; kazanç sağlama isteği, hayallerini gerçekleştirme isteği, işsizlik, mevcut işinde kendini kalıcı hissetmeme düşüncesi, bağımsız iş yürütme isteği, yüksek özgüvene sahip olmak vb. şeklinde sıralanabilir. Bu faktörlerin hepsi bireylerin girişimciliğe başlamaları için ön koşullarıdır.

Girişimcilik eğilimi bireysel ve çevresel faktörlerin bir birleşimi olup, bireylerin kendi işini yapma konusundaki kararlılığını ifade etmektedir (Arslan, 2002: 2). Bu eğilimin birçok farklı sebepten sergilendiğini söylemek mümkündür. Bu sebepler; başkasına bağlı olmadan çalışma, emir almama, daha çok para kazanma, saygınlık kazanma, kendi işinin patronu olma, becerilerini kendi işi için kullanma, neler başarabileceğini görmek, çabalarına karşılık adil bir ücret elde etmek şeklinde sıralanabilir (Buchholz ve Rosenthal, 2005: 307). Girişimcilik eğiliminin üç faktörün birleşmesinden oluştuğu bilinmektedir (Shane ve Venkataraman, 2000: 221). Bunlar;

-Bireyin girişimcilik ile ilgili aldığı eğitim ve yeni riskleri üstlenme yetkinliği,

-Bireyin ekonomik fırsatlara ilişkin sahip olduğu inançlar,

-Mevcut fırsatları önceden görmek ve değerlendirmek noktasında kendine duyduğu özgüven.

Girişimcilik eğilimleri ile ilgili çalışmalar genellikle girişimcilik eğitimleri veya sosyo demografik değişkenlere göre farklılaşma üzerine yapılmıştır. Bu sebeple girişimcilik eğilimleri ile ilgili literatürdeki çalışmalar incelendiğinde aşağıdaki örnekler verilebilir:

Arslan tarafından 2002 senesinde öğrenciler arasında yapılmış olan çalışmanın sonucuna göre gelir düzeyleri ile girişimcilik eğilimleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Arslan, 2002: 6).

Damar tarafından 2015 senesinde yapılan çalışmada üniversite öğrencilerine girişimcilik eğitimleri verildiğinde girişimcilik eğilimlerinin de artacağı görülmüştür (Damar, 2015: 45).

Bockorny ve Morgan tarafından 2019 yılında 152 girişimciye yapılan çalışmada girişimcilerin cesareti, yaşam tatmini ve psikolojik sermayesinin korelasyonunun anlamlı olduğu görülmüştür (Bockorny ve Morgan, 2019: 4).

Yıldız ve Zehir tarafından 2019 senesinde yapılan çalışmada Kars ilindeki iki mühendislik bölümünden mezun 81 katılımcıya anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizlerin neticesine göre mühendis adaylarının girişimcilik eğitimi öncesi ve sonrasındaki girişimcilik eğilimi arasında fark olduğu görülmüştür (Yıldız ve Zehir, 2019: 467).

Öz Yeterlilik Algısı

Bandura'nın (1997) öz yeterlilik algısı kavramı, bireyin zorluklarla karşılaşsa dahi belli bir performansı gerçekleştirmek için asla pes etmemesi anlamına gelmektedir (Tuncer ve Tanaş, 2011: 227). Öz yeterlilik algısı yüksek olan çalışan, herhangi bir durumda bir olayı gerçekleştirmek, bir görevi yerine getirmek için dışarıdan destek görmeye asla gerek duymadan o işi içinden geldiği gibi yapar. Belirtilenlerden yola çıkarak bir bireyde öz yeterlilik inancı ne kadar yüksekse, çaba, ısrar ve devamlılığın o oranda artacağı söylenebilir. Öz yeterlilik inançları düşük olan kişiler ise, olayların görüldüğünden zor olduğu düşüncesindedirler ve olaylara dar bakış açısı ile baktıklarından problemlerini başarıyla çözemezler ve çalışmalarını başarı ile tamamlayamazlar. Öz yeterlilik algısı, çalışanların motivasyon ve davranışlarının mühim bir parçasını oluşturmakla kalmaz, yaşamlarını değiştirebilecek faaliyetleri de etkiler. Öz yeterlilik algısının temel ilkesi, bireylerin kendilerini yeterli hissettikleri eylemleri gerçekleştirme ihtimallerinin yüksek; yeterli olmadıklarını düşündükleri eylemleri gerçekleştirme ihtimallerinin ise düşük olduğu yönündedir (Arseven, 2016: 71).

Bandura'ya göre öz yeterlilik algısı, kişilerin hedeflerine ulaşmak için bir dizi eylem planı organize etmeleri ve bu eylemleri yerine getirme çabalarıdır (Aşkar ve Umay, 2001: 5). Bandura öz yeterliliğin farklı boyutlar itibariyle farklılaştığını belirtmektedir. Bu boyutlardan birincisi düzey itibariyle farklılaşmaz. Bu kavram görevlerin zorluk derecesine göre öz yeterlilik algısının kişiden kişiye farklılaşabileceğini ifade etmektedir. İkinci boyut ise genelleme durumuna göre farklılaşmaz. Bu kavram da bazı deneyimlerin sınırlı bir algıya yol açtığını, bazı deneyimlerin de belirli davranış kalıplarının ötesine geçen genelleştirilmiş bir yeterlilik duygusu aşıladığını ifade etmektedir. Son olarak öz yeterlilik algısı beklentilerin güçleriyle farklılaşmaktadır. Bu kavram da beklentileri güçlü olan bireylerin olumsuz deneyimlere rağmen çaba sarf etmeye devam etmeleri anlamına gelmektedir (Köksal vd., 2019: 195).

Yeterli derecede yetenek sahibi olup da o işi yapabileceğine dair inancı olmayan iş gören öz yeterlilik seviyesinin düşük olmasından dolayı başarıyı yakalayamamaktadır. Bunun tam tersi düşünüldüğünde öz yeterlilik algısı yüksek bir çalışan kendisinden beklenen performansın da üzerinde olumlu bir etki yaratmaya başlamaktadır (Özerkan, 2007: 30). Çalışanların öz yeterlilik algıları çalıştıkları kurumda gerçekleştirdikleri performanslarının yanında kurum içerisinde süre gelen tüm süreçleri de etkiler. Çalışanların ortaya koyması gereken performans derecesinin en önemli etkeni öz yeterlilik kavramıdır (Sözbilir, 2011: 128). Kişilerin öz yeterlilik inançlarını sağlayabilmek için rol model olarak gördüklerinin performanslarını göz önüne almaları önemlidir. Bu kişiler için kendi öz yeterlilik düzeyleri ile ilgili bilgi diğer kişileri gözlemlemekten, başka bireyleri ikna edebilme kabiliyetlerinden vb. elde edilir.

Literatürde öz yeterlilik algısı ile ilgili birden fazla tanım yapılmıştır. Luszczyńska vd.(2005: 82) öz yeterlilik algısı kavramını zor şartlarda kişinin sahip olduğu beceriyi kontrol edebilme kabiliyeti olarak tanımlamıştır. Zimmerman (2000: 82) kişinin hedeflediği işi tamamlaması ve sonucunda başarı elde etmesi şeklinde öz yeterlilik kavramını açıklamıştır. Oğuzhan (2020: 438) öz yeterlilik kavramının kolaylıkla anlaşılabilen bir kavram olmadığını, kişilerin belli koşullar altında bir işi yapmak için kendi kapasitelerine duydukları içsel inancın öz yeterlilik kavramıyla açıklanabileceğini belirtmiştir.

Çalışanların belli bir performansa sahip olup, bunu gösterebilmesi hali olarak tanımlanan öz yeterlilik algısı, kişilerin ustalık ve başarı seviyelerine göre her türlü psikoterapi ve davranışsal değişimin ortak bir mekanizma ile işleyişi şeklinde ifade edilebilir (Sherer ve Maddux, 1982: 665). Diğer bir ifadeyle öz yeterlilik, gerekli kazanımların sağlanması için yeteneklerinin keşfi ve iletilmesi adına eğitimler düzenlenmesidir (Bong ve Skaalvik, 2003: 10). Öz yeterliliği yüksek olan bireylerin belli başlı özellikleri şunlardır:

- Hedefleri yüksektir.
- Karşılaştıkları zor durumlar karşısında mücadele ederler.
- Bakış açıları oldukça geniştir.
- Başarısızlıkları sonucunda öz eleştiri yaparlar.
- Stresle savaşabilirler (Bandura, 1997: 197).

Öz yeterlilik algısı ile ilgili yerli ve yabancı literatürdeki çalışmalardan bazı örnekler aşağıda yer almaktadır:

Friedman (2003), çalışmasında öz yeterlilik ile tükenmişlik arasındaki ilişkiyi ortaya koymuştur. Bu amaçla, 322 İsraili öğretmen arasında anket çalışması düzenlenmiştir. Yapılan Manova ve regresyon analizleri neticesine bakılırsa öz yeterlilik ile tükenmişlik arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Friedman, 2003: 201).

Yorgancı ve Bozgeyikli (2016), tarafından yapılan çalışmanın teması sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilik algılarıyla örgütsel güven algıları arasındaki ilişkinin tespit edilmesidir. Bu sebeple 2015-2016 yılları eğitim öğretim döneminde Kayseri’de ilçelerde 15 ilköğretim okulunda görev yapmakta olan 300 öğretmen arasında bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Toplanan verilerle yapılan analizler neticesinde sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları ile örgütsel güven düzeylerinin tüm alt boyutları arası pozitif ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Yorgancı ve Bozgeyikli, 2016: 52).

Nobre vd. (2018), tarafından yapılan çalışma gelişimsel bozukluk yaşayan çocuklar ile risk altında yaşayan çocuklar arasında günlük öz yeterlilik profilini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmanın evrenini 6-8 yaşlarında 140 çocuk oluşturmaktadır. Verilerin analiz sonuçlarına göre öz yeterlilik algısının grupların ayrılmasında önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir (Nobre, 2018: 8).

Töre (2020) tarafından yapılan çalışmada konaklama işletmelerinde çalışanların öz yeterlilik algıları ve iç denetim odağının yenilikçi iş davranışlarına etkisi araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini Antalya’da bulunan 5 yıldızlı konaklama işletmelerinde çalışan 439 işgören oluşturmaktadır. Yapılan analizlerin neticesine göre öz yeterliliğin ve iç denetim odağının yenilikçi iş davranışını anlamlı yönde etkilediği görülmüştür (Töre, 2020: 162).

Girişimcilik Eğilimi, Öz Yeterlilik Algısı ve Yaşam Tatmini Arasındaki İlişkiyi Araştıran Geçmiş Çalışmalar

İlgili literatür incelendiğinde değişkenler arasındaki ilişkileri ele alan şu araştırmalara ulaşılmıştır;

Meydan (2011), Ankara’da bulunan çeşitli kamu kurumlarında görev yapan 172 yönetici ile bir anket çalışması gerçekleştirmiştir. Çalışmada yapılan analizlerin sonucuna göre iş tatmini ve öz yeterlilik algısının girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir (Meydan, 2011: 32).

Akgündüz tarafından 2013 senesinde Kuşadası'nda bulunan 203 konaklama işletmesi çalışması arasında iş doyumunu, yaşam tatmini ve öz yeterlilik algısı arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılmış olan çalışmanın sonucuna göre iş doyumunu ve yaşam tatmini arasındaki ilişkide öz yeterlilik algısının kısmi aracılık etkisi olduğu görülmüştür (Akgündüz, 2013: 192).

Armağan ve Gürsoy tarafından 2017 senesinde, işletme öğrencilerin öz yeterlilik algıları ile sosyal girişimcilik eğilimleri ilişkisini tespit etmek amacıyla yapılan çalışmanın sonucuna göre sosyal girişimcilik eğilimleri ile öz yeterlilik algısı arasında anlamlı ilişkilerin olduğu görülmüştür (Armağan ve Gürsoy, 2017: 555).

Prihatsanti tarafından 2017 senesinde yapılan çalışma 116 kolej öğrencisinin girişimcilik, öz yeterlilik algıları ve yenilikçi davranışları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. Analizlerden elde edilen sonuca göre üç değişkenin birbiriyle pozitif yönlü ve anlamlı korelasyonu olduğu tespit edilmiştir (Prihatsanti, 2017: 131).

Özgül ve Yücel tarafından 2018 senesinde 245 girişimci adayının girişimcilik eğilimi ile yenilikçilik davranışları arasındaki ilişkide öz yeterliliğin aracılık rolü belirlenmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre yenilikçi davranış ile girişimcilik arasındaki ilişkide öz yeterliliğin kısmi aracılık etkisinin olduğu görülmüştür (Özgül ve Yücel, 2018: 348).

Köksal vd. tarafından 2019 senesinde 309 üniversite öğrencisi arasında yapılan çalışma öz yeterliliğin yaşam tatminini arttırdığını belirtilmiştir (Köksal vd., 2019: 203).

Uçkun vd. tarafından 2019 senesinde yapılan çalışma öz yönelimin yaşam tatmini üzerindeki etkisinde girişimcilik eğilimlerinin aracılık rolünü tespit etmeyi amaçlamıştır. Bu araştırmanın sonucuna göre öz yönelimin yaşam tatmini üzerindeki etkisinde girişimcilik eğilimlerinin aracılık etkisi olduğu tespit edilmiştir (Uçkun vd., 2019: 158).

Thomas ve Malagi (2020) tarafından Hindistan'ın Kerala eyaletinde yaşayan 60 girişimci arasında yapılan çalışmada girişimcilerin ve profesyonel çalışanların mutluluk, yaşam tatmini ve öz yeterlilik algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan analizlerin sonucuna göre yaşam tatmini öz yeterlilik algısı ve mutluluk arasındaki korelasyon anlamsız bulunmuştur (Thomas ve Malagi, 2020: 1106).

Yağar vd. tarafından 2020 senesinde, öğrencilerin öz yeterlilik düzeyinin ve demografik faktörlerin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik yapılan çalışmanın sonucuna göre öğrencilerin öz yeterlilik düzeyleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu, öz yeterlilik düzeyinin girişimcilik eğilimleri üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yağar vd., 2020: 308).

Ceyhan vd. tarafından 2020 senesinde yapılan çalışma duygusal zekâ ve girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkide öz yeterliliğin rolünü tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın sonucuna göre öz yeterlilik algısının girişimcilik eğilimlerini anlamlı yönde etkilediği tespit edilmiştir (Ceyhan vd., 2020: 15).

Gök tarafından 2020 senesinde 203 sosyal hizmet bölümü öğrencisi arasında yapılan çalışma yaşam tatmininin yordayan değişkenleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Bu çalışmanın sonucuna göre öz yeterlilik algısı ile yaşam tatmini arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir (Gök, 2020: 869).

Araştırmanın Yöntemi ve Hipotezler

Araştırma genel müdürlüğü Ankara'da olan bir kamu iktisadi teşebbüsünün Bandırma'daki biriminde gerçekleştirilmiştir. Bu işletme maden sektöründe faaliyet göstermektedir. İşletmenin seçilmesinin nedeni Türkiye'nin en büyük bor madeni işletmelerinden biri olması ve son yıllarda bordan türev ürün geliştirme çabaları sonucunda önemli başarılar sağlamış olmasıdır. Bor madeni dünya rezervlerinin %70'i Türkiye'dedir. Araştırmanın yapıldığı işletmedeki çalışanların girişimcilik

eğilimlerinin yükseltilmesine dönük öneriler ülkemizin stratejik değerlerinin korunması ve geliştirilmesi için önem arz etmektedir. Araştırmayı gerçekleştirmek amacıyla Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Etik Kurulu'ndan 2020/3 toplantı nolu ve 18.06.2020 tarihli "Etik Kurul Onayı" alınmıştır. Araştırmanın evrenini Bandırma'da faaliyet gösteren maden işletmesinin 650 çalışanı oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise rastlantısal örneklem yoluyla seçilen 470 çalışan oluşturmaktadır. Araştırma 20-25 Haziran 2020 tarihleri arasında yapılmıştır.

Sosyal değişim kuramının temel prensibi karşılıklılık normudur. Sosyal değişim kuramı, bir etkileşim durumunda bireyler ve gruplar arasındaki kaynak alışverişini anlama ile ilgili genel bir sosyal bilim kuramıdır (Kuluoğlu ve Sarı, 2019: 661).

Öz yeterlilik algısı, girişimcilik eğilimleri ve yaşam tatmini ile ilgili literatür ışığında aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

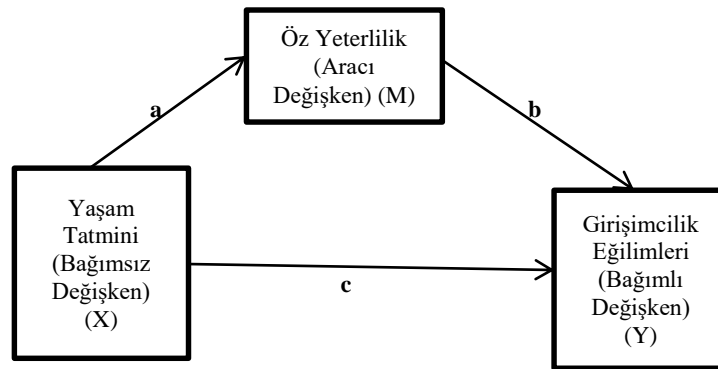
H₁: Yaşam tatmini ve girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkide öz yeterlilik algısının aracılık rolü vardır.

H_{1a}: Yaşam tatmini girişimcilik eğilimlerini etkiler.

H_{1b}: Yaşam tatmini öz yeterlilik algısını etkiler.

H_{1c}: Öz yeterlilik algısı girişimcilik eğilimlerini etkiler.

Aracı değişken, bağımsız değişkenin etkisini bağımlı değişkene ileten veya aracılık eden değişkenlere verilen genel bir addır. Bağımsız ve bağımlı değişken arasında yer alan aracı değişken, bu iki değişken arasındaki bağlantı mekanizması gibi çalışır. Bu ifadeler doğrultusunda temel aracılık modelinin testi hiyerarşik regresyon analizleriyle yapılabilir (Gürbüz ve Şahin, 2017: 260).

Şekil 1: Temel Aracılık Modeli

Araştırmada veri toplamak için anket formu tekniği kullanılmıştır. Demografik sorular hariç, diğer üç ölçekte çalışanların ifadelerine katılım seviyeleri, 5'li Likert Ölçeği ile belirlenmiştir (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum). Anket formu toplam 27 sorudan oluşmaktadır. Anket formları yüz yüze görüşülerek birbir doldurtulmuştur. Anket formunun birinci bölümünde çalışanların öz yeterlilik algılarını ölçmek amacıyla toplam 10 sorudan oluşan, Ralf Schwarzer, Esther Greenglass, John Muller (1998) tarafından geliştirilen "Öz Yeterlilik Ölçeği" kullanılmıştır. Anket formunun ikinci bölümünde çalışanların girişimcilik eğilimlerini ölçmek amacıyla toplam 8 sorudan oluşan, Yılmaz ve Sünbül tarafından (2009) geliştirilen "Girişimcilik Ölçeği" kullanılmıştır (Yılmaz ve Sünbül, 2009: 198). Anket formunun üçüncü bölümünde toplam 5 sorudan oluşan, Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen "Yaşam Tatmini" ölçeği kullanılmıştır. Anket formunun dördüncü bölümünde ise katılımcıların demografik bilgilerini tespit edebilmek için 4 sorudan oluşan (cinsiyetiniz, yaşınız, eğitim, medeni durum) ifadelerine yer verilmiştir.

Araştırmanın Bulguları

Aşağıdaki tabloda araştırmaya katılan 470 çalışanın demografik özellikleri yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve medeni durum olmak üzere dört başlık altında verilmiştir.

Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Tablo 1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Değişken		Kişi Sayısı (Frekans)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	221	47,0
	Erkek	249	53,0
Yaş	18-24	163	34,7
	25-31	83	17,6
	32-38	83	17,7
	39-45	71	15,1
	46 ve üstü	70	14,9
Eğitim	Orta Öğretim	17	3,6
	Lise	59	12,6
	Ön Lisans	65	13,8
	Lisans	288	61,3
	Yüksek Lisans/Doktora	41	8,7
Medeni Durum	Evli	199	42,3
	Bekâr	271	57,7
	Total	470	100,0

Tablo 1'deki sonuçlar incelendiğinde; katılımcıların %47'sinin (221 kişi) kadın, %53'ünün (249 kişi) erkek olduğu, katılımcıların %34,7'sinin 18-24 yaş arası (163 kişi) katılımcılardan oluştuğu tespit edilmiştir. Ayrıca eğitim durumlarının 288 kişi ile lisans mezunu ağırlıklı olduğu (%61,3) ve medeni durumlarının da 271 çoğunluk ile bekâr (%57,7) olduğu görülmüştür.

Güvenilirlik Analizleri

Tablo 2. Güvenilirlik Analizleri

	Cronbach's Alfa	Örneklem Sayısı
Öz Yeterlilik Algısı	,879	470
Girişimcilik Eğilimleri	,827	470
Yaşam Tatmini	,846	470

Güvenilirlik kısacası, ölçüm araçlarının ne kadar tutarlı ölçüm yaptığını ifade etmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2017: 263).

Araştırmada kullanılan, 10 ifadeden oluşan öz yeterlilik ölçeği, 8 ifadeden oluşan girişimcilik eğilimleri ölçeği ve 5 ifadeden oluşan yaşam tatmini ölçeği kullanılmış olmakla birlikte soru listelerinin (anket formlarına verilen yanıtların) iç tutarlılığı ve güvenilirliğini ölçmek için Alfa (Alpha) katsayısı değerine bakılmıştır.

Araştırmada kullanılan Öz Yeterlilik Algısı Ölçeğinin güvenilirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) 0,879 olarak belirlenmiştir. Girişimcilik Eğilimleri Ölçeğine ait güvenilirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) 0,827 olarak belirlenmiştir. Ve Yaşam Tatmini Ölçeğine ait güvenilirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) 0,846 olarak belirlenmiştir.

Alpha katsayısı 0 ile 1 arasında değişen değerler almaktadır. Bu değer 1'e yaklaştıkça ölçek güvenilirliği artmaktadır. Güvenilirliği ölçmek adına hesaplanan Alpha katsayısı 0,40-0,60 arasında bir

değer alıyorsa ölçek “düşük güvenilir”; bu katsayı 0,60-0,80 arasında bir değer alıyorsa ölçek “oldukça güvenilir”; 0,80-1,00 arasında bir değer alıyorsa “yüksek güvenilir” şeklinde ifade edilmiştir (Gürbüz ve Şahin, 2017: 162). Araştırmanın güvenilirlik analizi sonuçları yüksektir.

Ölçeklere İlişkin Faktör Analizi Bulguları

Tablo 3. KMO ve Bartlett's Tablosu

KMO Değeri	,874
Ki Kare Değeri	4171,984
Df	210
Sig.	,000

KMO ve Bartlett's testi sonucuna göre KMO değerinin 0,874 olması, örneklemin faktör analizi için yeterli olduğuna işaret etmektedir (0,60'dan büyük). Sig. değerinin, 000 olması ($p < 0,05$) değişkenler arası ilişkilerin oluşturduğu matrisin faktör analizi için anlamlı olduğunu ve faktör analizi yapılabileceğini göstermektedir (Gürbüz ve Şahin, 2017: 325).

Tablo 4. Faktör Analizi Sonuçları

Madde	Öz yeterlilik algısı (öya)	Girişimcilik eğilimleri (ge)	Yaşam tatmini (yt)
Öya4	,743		
Öya5	,736		
Öya3	,720		
Öya8	,717		
Öya9	,712		
Öya2	,698		
Öya7	,689		
Öya1	,688		
Öya10	,557		
Öya6	,489		
Ge1		,782	
Ge6		,734	
Ge2		,730	
Ge3		,729	
Ge8		,617	
Ge5		,616	
Ge7		,416	
Ge4		,418	
Yt3			,815
Yt2			,799
Yt4			,798
Yt1			,781
Yt5			,715

Not: 0,4'ten küçük faktör yükleri tabloda gösterilmemiştir. Yaşam tatmini, girişimcilik eğilimleri ve öz yeterlilik algısı ölçeklerine uygulanan faktör analizi sonucunda, ölçek ifadelerinin üç faktörde toplandığı görülmüştür. Üç faktör toplam varyansın %54'ünü açıklamaktadır.

Normallik Testi

Tablo 5. Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

	Basıklık	Çarpıklık
Öz Yeterlilik Algısı	-1,056	1,486
Girişimcilik Eğilimleri	-,686	-,027

Yaşam Tatmini	,006	-,873
----------------------	------	-------

Verilerin normal dağılması regresyon ve korelasyon analizlerinin uygulanabilmesi için önem arz etmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2016: 230). Bu kapsamda “Öz Yeterlilik Ölçeği”, “Girişimcilik Eğilimleri” ve “Yaşam Tatmini” ölçeği ile elde edilen verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için normallik testi uygulanmıştır. Normallik testi sonuçları Tablo 5’te gösterilmiştir. Tablo 5’te görüldüğü gibi her iki ölçek verileri için Çarpıklık (Skewness) ve Basıklık (Kurtosis) +1,5 ile -1,5 arasında bir değer aldığı ve normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Buna göre değişkenler arasında regresyon ve korelasyon gibi testlerin uygulanabileceği görülmüştür.

Çoklu Korelasyon Analizi Bulguları

Tablo 6. Çoklu Korelasyon Analizi Bulguları

Değişkenler	1	2	3
1.Öz Yeterlilik	1		
2.Girişimcilik Eğilimleri	,433**	1	
3.Yaşam Tatmini	,142**	-,065	1

N:470, p*<0.05, p<0.01**

Araştırmanın gerçekleştirildiği kurumda çalışanların öz yeterlilik algıları, girişimcilik eğilimleri ve yaşam tatminleri arasındaki ilişkiler çoklu korelasyon analizi ile araştırılmıştır. Yapılan çoklu korelasyon analizi neticesine göre öz yeterlilik algısı ile girişimcilik eğilimleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki ($r(470): 0,433, p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Öz yeterlilik algısı ile yaşam tatmini arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki ($r(470): 0,142, p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Ancak girişimcilik eğilimleri ile yaşam tatmini arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($r(470): -0,065, p>0.05$).

Yaşam Tatmini ve Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişkide Öz Yeterlilik Algısının Aracılık Etkisinin Hiyerarşik Regresyon Analizi İle Tespiti

Tablo 7. Yaşam Tatmininin Girişimcilik Eğilimleri Üzerindeki Etkisinin Basit Regresyon Analizi İle Testi (1. Adım)

R	R ²	Düzeltilmiş R ²	F	B	Sig.
,065	,004	,002	1,958	-,065	,162

Bağımlı Değişken: Girişimcilik Eğilimleri
Bağımsız Değişken: Yaşam Tatmini

Tablo 7’deki regresyon analizi sonucu incelendiğinde yaşam tatmininin girişimcilik eğilimleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; “**H_{1a}**: Yaşam tatmini girişimcilik eğilimlerini etkiler.” hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 8. Yaşam Tatmininin Öz Yeterlilik Algısı Üzerindeki Etkisinin Basit Regresyon Analizi İle Testi (2. Adım)

R	R ²	Düzeltilmiş R ²	F	B	Sig.
,142	,020	,018	9,649	,142	,002

Bağımlı Değişken: Öz Yeterlilik Algısı
Bağımsız Değişken: Yaşam Tatmini

Tablo 8'deki regresyon analizi sonucu incelendiğinde yaşam tatmininin öz yeterlilik algısı üzerinde anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$; $\beta = 0,142$). Başka bir deyişle, bağımsız değişkende bir değişme, aracı değişkendeki değişmeye neden olmaktadır. Yaşam tatmininde bir birimlik standart sapma oranında artış olduğunda, öz yeterlilik algısının standart sapmasında %14,2'lik artış meydana gelmektedir.

Sonuç olarak; “**H_{1b}**: Yaşam tatmini öz yeterlilik algısını etkiler.” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 9. Öz Yeterlilik Algısının Girişimcilik Eğilimleri Üzerindeki Etkisinin Basit Regresyon Analizi İle Testi (3. Adım)

R	R ²	Düzeltilmiş R ²	F	B	Sig.
,433	,188	,186	108,216	,433	,000
Bağımlı Değişken: Girişimcilik Eğilimleri					
Bağımsız Değişken: Öz Yeterlilik Algısı					

Tablo 9'daki regresyon analizi sonuçları incelendiğinde öz yeterlilik algısının girişimcilik eğilimlerinde değişime neden olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$; $\beta = 0,433$). Başka bir deyişle, bağımsız değişkende bir değişme, aracı değişkendeki değişmeye neden olmaktadır (Gürbüz ve Şahin, 275). R² değeri, bağımlı değişkendeki değişimlerin ne kadarının bağımsız değişken tarafından açıklandığını gösterir. Bu duruma göre girişimcilik eğilimlerdeki %18,8'lik artışın öz yeterlilik algısına bağlı olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak; “**H_{1c}**: Öz yeterlilik algısı girişimcilik eğilimlerini etkiler.” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 10: Yaşam Tatmini ve Öz Yeterlilik Algısının Girişimcilik Eğilimleri Üzerindeki Etkisinin Çoklu Regresyon Analizi İle Testi (4.Adım)

Bağımlı d.	Bağımsız d.	B	SH.	β	t	p	Tol.	VIF
GE	ÖYA	-,102	,045	,452	-3,087	,002	,980	1,021
	YT	,487	,033	-,129	10,829	,000	,980	1,021
F = 59,857								
R² = ,204								
Düzeltilmiş R² = ,201								
Tahmini Std. Hata = ,62974								
ANOVA (Anlamlılık) = ,000								

Tablo 10'daki regresyon analizi sonucu incelendiğinde modelin tamamı için hesaplanmış p değerinin ($p < 0,05$) anlamlılık düzeyinde olduğu görülmektedir. Sonuç olarak; “**H₁**: Yaşam tatmini ve girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkide öz yeterlilik algısının aracılık rolü vardır. Hipotezi kabul edilmiştir.

Aracı etkiden söz edebilmek için aracı değişkenin analize dâhil edilmesiyle, bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin azalması ve R² değerinde artış olması gerekmektedir. Bu aracılık etkisi de kısmi aracılık olarak isimlendirilmektedir. Tam aracılık olması için ise bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etki şiddetinin 1. aşamada anlamlı 4. aşamada anlamsız olması veya 1.

aşamada anlamsız 4. aşamada anlamlı olması gerekmektedir. Yapılan hiyerarşik regresyon analizinde 1. adımda yaşam tatmininin girişimcilik eğilimleri üzerinde anlamsız çıkan etki şiddeti ($p=,162$), 4. adımda aracı değişken öz yeterlilik algısı devreye girdiğinde anlamlı ($p=,000$) hale gelmektedir.

Tablo 11: Hipotez Kabul/Red Tablosu

H _{1a} : Yaşam tatmini girişimcilik eğilimleri etkiler.	Red
H _{1b} : Yaşam tatmini öz yeterlilik algısını etkiler.	Kabul
H _{1c} : Öz yeterlilik algısı girişimcilik eğilimlerini etkiler.	Kabul
H ₁ : Yaşam tatmini ve girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkide öz yeterlilik algısının aracılık rolü vardır.	Kabul

Sonuç ve Öneriler

Çalışmada yapılan hiyerarşik regresyon analizinin ilk adımının neticesine göre yaşam tatmininin girişimcilik eğilimleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüştür. Elde edilen bu sonuç Uçkun vd. (2019) tarafından yapılan çalışmanın sonucunda olduğu gibi iki değişken arasındaki ilişkinin neden sonuç ilişkisi olmadığını göstermiştir. Regresyon analizinin ikinci adımından elde edilen sonuca göre yaşam tatmininin öz yeterlilik algısı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu görülmüştür. Elde edilen bu sonuç Köksal vd. (2019) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları ile aynı olup, iki değişken arasındaki nedensellik ilişkisini onaylamaktadır. Regresyon analizinin üçüncü adımından elde edilen sonuca göre öz yeterlilik algısının girişimcilik eğilimleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu görülmüştür. Elde edilen bu sonuç Krueger ve Brazeal (1994) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları ile uyumlu olup, iki değişken arasındaki nedensellik ilişkisini onaylamaktadır. Regresyon analizinin dördüncü ve son adımına göre yaşam tatmininin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisinde öz yeterlilik algısının tam aracılık etkisinin olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre yaşam tatmini ve girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkide öz yeterlilik algısının aracılık rolü olduğu görülmüştür. Yaşam tatmininin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisini ortaya koymak için yaptığımız analizlerde beta katsayısının (-0,065) negatif olduğu görülmektedir. Yapılan analizler sonucunda yaşam tatmininin girişimcilik eğilimleri üzerinde negatif etkisi olduğu bulunmuştur. Bu durum bireylerin yaşam tatmini düzeyi arttıkça girişimcilik eğilimlerinde azalma görülebileceğine işaret etmektedir. Öz yeterlilik algısı yüksek olan bireyler açısından farklı durum ortaya çıkabilecektir. Öz yeterlilik algısı düşük olan bireylerde yaşam tatmininin girişimcilik eğilimleri üzerindeki negatif etkisi yükselirken, yüksek olan bireylerde ise azalacaktır.

Sosyal bilişsel kuramcılar, kişilerin öz yeterlilik algılarının bir işi yaparken gösterdikleri gayret, o anda duydukları endişe ile belirlendiğini ortaya koymuşlardır. Bu kişiler mevcut performanslarını göstermek için her türlü etkinliği oluşturabilirler ve yerine getirebilirler (Seferoğlu, 2005: 90). Öz yeterlilik algısı örgütsel süreçler üzerinde olan etkisini, bireylerin harekete geçip geçmeme kararlarını ve zorluklar karşısında mücadele yeteneklerini yönlendirerek göstermektedir (Bandura, 2000: 120). Çalışanların öz yeterlilik algılarını geliştirmek için yöneticilere, eğitim faaliyetleri, çalışanlar açısından olumlu geribildirim, çalışanlarının isteklerini kesin bir şekilde anlayabilmeleri, çalışanların performanslarına ödül, ceza gibi yollarla dönüşlerin sağlanabilmesi vb. yönünde tavsiyeler verilebilir.

Bu çalışma sadece Bandırma ilçesinde gerçekleştirilmiştir. Örneklem kapsamındaki çalışanların girişimcilik eğilimlerinin artırılması öz yeterlilik algılarının güçlendirilmesine paralel olarak gerçekleşecektir. Bu nedenle araştırmanın yapıldığı işletme yöneticilerinin çalışanların öz yeterlilik algılarını geliştirici politikalar üretmeleri gerekir. Bu politikalar arasında çalışanlarla iyi iletişim, etkin bir ödüllendirme sistemi ve iyi programlanmış eğitim çalışmalarının önemi vurgulanabilir. Farklı il veya bölgelerde, daha geniş örneklem çerçevesinde benzer çalışmaların yapılması, karşılaştırma açısından olarak sağlayacaktır. Bu çalışma sadece bir kamu iktisadi teşebbüsündeki çalışanlar ile gerçekleştirilmiştir. Farklı meslek gruplarında benzer çalışmalara yer verilmesi literatüre katkı sağlanması açısından önem taşımaktadır.

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

1. Araştırmacıların katkı oranı beyanı / Contribution rate statement of researchers: Birinci yazar /First author % 50 İkinci yazar/Second author % 50

2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir (No potential conflict of interest was reported by the authors).

Kaynakça

- Akgündüz, Y. (2013). Konaklama işletmelerinde iş doyumunu, yaşam doyumunu ve öz yeterlilik arasındaki ilişkinin analizi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 180-204.
- Armağan, E., & Gürsoy, Ö. (2017). Öz yeterlilik algısı ile sosyal girişimcilik eğilimi ilişkisi: İşletme öğrencileri üzerine bir araştırma. 3. Uluslararası Girişimcilik, İstihdam ve Kariyer Kongresi (s. 547-650). Muğla: 3. Uluslararası Girişimcilik, İstihdam ve Kariyer Kongresi.
- Arseven, A. (2016). Öz yeterlilik: Bir kavram analizi . *Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(19), 63-80.
- Arslan, K. (2002). Üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 6, 1-11.
- Aşan, Ö., & Erenler, E. (2008). İş tatmini ve yaşam tatmini ilişkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(2), 203-216.
- Aşkar, P., & Umay, A. (2001). İlköğretim matematik öğretmenliği öğrencilerinin bilgisayarla ilgili öz yeterlilik algısı . *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(21), 1-8.
- Aytaç, Ö. (2006). Girişimcilik: Sosyo-kültürel bir perspektif. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,(15), 133-140.
- Bandura, A. (1997). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bandura, A. (2000). Cultivate self-efficacy for personal and organizational effectiveness'. E.A.Locke (Ed.), *Handbook of Principles of Organizational Behavior*, Oxford: Blackwell Publishing, 120–135.
- Bir, Y. (2017). İş ve yaşam tatmini arasındaki ilişkiye etki eden demografik değişkenler (Bir uluslararası firma uygulaması) Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Bockorny, K., & Morgan, C. (2019). Entrepreneurs' courage, psychological capital and life satisfaction. *Frontiers in Psychology*, 10, 1-6.
- Bong, M., & Skaalvik, E. M. (2003). Academic self concept and self efficacy: How different are they really? *Educational Psychology Review*, 15(1), 5-14.

- Buchholz, R. A., & Sandra, B. R. (2005). The spirit of entrepreneurship and the qualities of moral decision making: Toward a unifying framework. *Journal of Business Ethics*, 60(3), 307-315.
- Caird, S. (1991). Testing enterprising tendency in occupational groups. *British Journal of Management*, 3(2), 177-186.
- Ceyhan, S., Yıltay, S., & Batga, B. (2020). Duygusal zeka ile girişimcilik eğilimi arasında öz yeterliliğin aracılık rolü: Çukurova Üniversitesi'nde bir araştırma. *International Journal Entrepreneurship and Management Inquiries*, 4(6), 1-19.
- Coşkuner, S. (2013). Akademisyenlerin iş ve aile karakteristiklerinin evlilik, aile ve yaşam tatmini ile ilişkisi: İş ve aile çatışmasının aracı rolü (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çetin, F. (2011). Örgüt içi girişimcilik öz yeterlilik algısı ve kontrol odağının rolü. *Business and Economics Research Journal*, 2(3), 69-85.
- Damar, A. (2015). Girişimci kişilik özelliklerinin öğrencilerin girişimcilik eğilimine etkisi: Sannio Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi'nde karşılaştırmalı bir araştırma (Yayımlanmamış yüksek lisans Tezi). Konya Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- DeJonge, T., Veenhoven, R., Kalminjn, W., & Arends, L. (2016). Pooling time seriesbased on slightly different questions about the same topic forty years of surveyresearch on happinessand life satisfaction in the Netherlands. *SocIndicRes.*, 1(126), 863-891.
- Demir, F., Yıldız, A., & Fırat, A. (2020). Kamuda istihdam istek ve baskısının girişimcilik eğilimi üzerine etkisinin belirlenmesi: Kalitatif bir analiz. *Girişimcilik İnovasyon ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 25-40.
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95(3), 542-575.
- Diener, E., Emmons, R., Larsen, R., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*(49), 71-75.
- Ersoy, H. (2010). Kültürel çevrenin girişimcilik tercihiine etkisi. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 71-77.
- Fidan, Y., Yıldırım, C., & Ercan, S. (2019). Yabancı uyruklu ve Türkiyeli öğrencilerin girişimcilik eğilimleri. *Business & Management Studies: An International Journal*, 1(7), 190-202.
- Friedman, I. A. (2003). Self efficacy and burnout in teaching: The importance of enterpersonal-relations efficacy. *Social Psychology of Education*, 6(5), 191-215.
- Gök, F. (2020). Üniversite öğrencilerinin yaşam tatminini yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(70), 867-873.
- Güreşçi, E. (2014). Girişimcilik eğilimi üzerine bir araştırma: İspir Hamza Polat MYO Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 1(9), 23-38.
- Haybron, D. (2007). Life satisfaction ethical reflection and the science of happiness. *Journal of Happiness Studies*, 4(34), 99-138.
- İşcan, Ö. F., & Kaygın, F. (2011). Potansiyel girişimciler olarak üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 275-286.
- Karabulut, Ö., & Özer. M. (2003). Yaşlılarda yaşam doyumu. *Geriatrı*, 6(2), 72-74.
- Kaya, Ö. (2006). Askeri öğrencilerin yaşam doyumları üzerine bir araştırma (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Kotaman, H. (2008). Öz yeterlilik inancı ve öğrenme performansının geliştirilmesine ilişkin yazın taraması . *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 111-133.
- Köksal, O., Güler, M., & Çetin, F. (2019). Öz-yeterlilik algısı, yaşam doyumu ve bir role tutulma etkileşimi: Sosyal bilişsel bir yaklaşım . *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (54), 193-207.
- Krueger, N. F., & Brazeal, D. V. (1994). Entrepreneurial potential and potential entrepreneurs. *Entrepreneurship Theory and Practice*, Spring, 18, 91-104.
- Kulualp, H., & Sarı, Ö. (2019). Destekleme davranışı ve sosyal değişim teorisi kapsamında kırsal turizmin etkilerinin değerlendirilmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 655-678.
- Lambing, P., & Kuchl, R. (2000). *Entrepreneurship*. Prentice Hall.
- Luszczynska, A., Gutierrez- Dona, B., & Schwarzer, R. (2005). General self-efficacy in various domains of human functioning: evidence from five countries. *International Journal of Psychology*, 40(2), 80-89.
- Meydan, C. (2011). İş tatmini ve öz yeterliliğin örgüt içi girişimciliğe etkisi: Kamu sektöründe bir araştırma. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(1), 25-40.
- Morris, M. H., Vuuren, J., Cornwall, J. R., & Scheepers, R. (2009). Properties of balance: A pendulum effect in corporate entrepreneurship. *Business Horizons*, (52), 429-440.
- Nobre, G. (2019). Self efficacy profile in daily activities: Children at risk and with development coordination disorder. *Pediatrics & Neonatology*, 47(6), 2-12.
- Nybakk, E., & Hansen, E. (2008). Entrepreneurial attitude, innovation and performance among Norwegian nature-based tourism enterprises. *Forest Policy And Economics*(10), 473-479.
- Oğuzhan, Y. S. (2020). Çalışanların öz yeterlilik algısının örgütsel sinizm ve örgütsel güvene etkisi üzerine bir araştırma. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 1, 433-449.
- Özdevecioğlu, M., & Aktaş, A. (2007). Kariyer bağlılığı, mesleki bağlılık ve örgütsel bağlılığın yaşam tatmini üzerindeki etkisi: İş-aile çatışmasının rolü. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(28), 1-20.
- Özer, M., & Karabulut, Ö. (2003). Yaşlılarda yaşam doyumu. *Turkish Journal of Geriatrics*, 2(6), 72-74.
- Özerkan, E. (2007). Öğretmenlerin öz yeterlilik algıları ile öğrencilerin sosyal bilgiler benlik kavramları arasındaki ilişki (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi*, Edirne.
- Özgül, E., & Yücel, E. (2018). Girişimcilik merakı ile yenilikçilik arasındaki ilişkide öz yeterliliğin aracılık rolü. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 16(31), 331-353.
- Prihatsanti, U. (2017). The relationship between entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial curiosity and innovative behavior on entrepreneur students. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 133, 131-134.
- Rice, R., W., Near, J. & Hunt, R (2010). The job satisfaction- life satisfaction relationship: A Review of Empirical Research. *Basic and Applied Social Psychology*, 1(1), 37-64.
- Schwarzer, R., Greenglass M., & Mueller, J (1998). Assessment of perceived general self efficacy on the internet. *Anxiety Stress & Coping*, 12(2),145-161.
- Seçgin, Y. (2020). Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerine etkisi: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Business & Management Studies: An International Journal* , 8(1), 803-827.

- Seferoğlu, S. S., & Akbıyık, C. (2005). İlköğretim öğretmenlerinin bilgisayara yönelik öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research*, 30(30), 89-101.
- Shane, S., & Venkataraman, S. (2000). The promise of entrepreneurship as a field of research. *Academy of Management Review*, 1(25), 217-226.
- Sherer, M., & Maddux, J. E. (1982). The self efficacy scale: Construction and validation. *Psychological Reports*, 51(1), 663-668.
- Sökmen, A., & Ekmekçioğlu, B. E. (2020). İç girişimcilik: Adana'daki tekstil işletme yöneticileri üzerine bir araştırma. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 17(2), 266-281.
- Sözbilir, F. (2018). İşbaşı eğitim uygulamaları, öz yeterlilik ve yenilikçilik davranışı arasındaki ilişki. *Journal of Business Research Turk*, 10(1), 121-133.
- Tajeddini, K. (2010). Effect of customer orientation and entrepreneurial orientation on innovativeness: evidence from the hotel industry in Switzerland. *Tourism Management*, 31, 221-231.
- Thomas, R., & Malagi, V. A. (2020). Happiness, life satisfaction and self efficacy among entrepreneurs and professionals. *The International Journal of Indian Psychology*, 8(3), 1101-1110.
- Töre, E. (2020). Öz yeterlilik ve iç denetim odağının yenilikçi iş davranışına etkisi: Konaklama İşletmelerine Yönelik Bir Araştırma. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 155-167.
- Tuncer, M., & Tanaş, R. (2011). Eğitim fakültesi öğrencilerinin bilgisayar öz yeterlilik algılarının değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(6), 222-230.
- Uçkun, C., Korkmaz, F., & Yener, S. (2019). Öz-yönelimin yaşam tatmini üzerindeki etkisinde girişimcilik algısının aracı rolü . *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(6), 148-166.
- Urgan, S. (2020). Gönüllü hizmetlerde vicdanî zekânın yaşam tatmini ve iş performansına etkisi: Eskişehir Akut örneği. *Business & Management Studies: An International Journal*, 3(8), 2727-2749.
- Yağar, F., Dökme, S., & Coşkun, S. (2020). Öz yeterlik düzeyinin ve demografik faktörlerin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: Üniversite öğrencileri üzerine bir çalışma . *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 2(37), 302-314.
- Yıldız, H., & Zehir, C. (2019). Uygulamalı girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: Mühendis adayları üzerinde bir araştırma. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 26(2), 454-476.
- Yılmaz, E., & Sünbül, A. (2009). Üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 195-203.
- Yorgancı, A. E., & Bozgeyikli, H. (2016). Sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz yeterlilik algılarıyla örgütsel güven algılarının incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(10), 48-60.
- Yöney, E., & Kılınç, E. (2020). Bankacılık sektöründe psikolojik yıldırmanın çalışanların iş ve yaşam tatmini üzerindeki etkisinin incelenmesi. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 5(11), 34-52.
- Zimmermann, B. J. (2000). Self efficacy: An essential motive to learn. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 82-91.

Extended Abstract

The concept of life satisfaction, which is seen as one of the most important factors of quality of life, helps to explain how well individuals' mental and physical health develops (Dejonge vd., 2016: 869). For this reason, it is claimed that the perception of life satisfaction of happy individuals is good compared to other individuals. These individuals with high life satisfaction can leave all the negativity they may encounter in the background through the positive emotions that exist in their lives. In addition, individuals with high life satisfaction see their lives as a means of happiness. Because they think that life is dependent on many factors in the lives of needs and expectations correctly identify and be more active in their lives, friends and family to establish good relations with the social environment, and strive to create a positive identity (Kurt, 2007: 12).

The question of how to increase the entrepreneurial tendencies of employees is important for today's managers. In particular, it is useful to spread the type of entrepreneurship defined as internal entrepreneurship among employees. Because internal entrepreneurship type behaviors will increase in individuals with a high entrepreneurial tendency. Internal entrepreneurship is the situation in which the employee can make major moves to the organization by making important inventions or innovations in the organization in which they are located (Sökmen and Ekmekçioğlu, 2015: 271). Individuals want to capture new opportunities, express themselves comfortably, flex their working lives, contribute to the economy of the country in which they are located, increase employment and create new jobs to provide opportunities for cooperation in interest circles. For certain reasons, these individuals, who have a desire to start a new business and are called entrepreneurs, start their own businesses by taking risks in order to achieve their goals and dreams. An entrepreneur wants to be successful, grow his business, earn a living for himself and his family, and gain respect in society.

Employees with a perception of self-efficacy think that they can cope with difficult situations based on their lifelong experience. For this reason, self-efficacy perception has become a phenomenon that occurs everywhere where individual development of people is concerned (Cetin, 2011: 85). The importance of communication, psychology and social intelligence as well as business knowledge, business technique and ability of individuals is undeniable. For the employee to do his / her job with love is seen as the equivalent of the concept of efficiency and efficiency both for himself / herself and for the business in which he / she works. The working environment in which efficiency and efficiency are ensured will enable the employee to increase his or her self-belief, to make important plans on the way to career plans and to achieve the goals of the business.

The aim of the research is to determine the mediating effect of self-efficacy perception in the relationship between life satisfaction and entrepreneurial trends. It is known that self-efficacy perception affects individuals' entrepreneurial tendencies (Urgan, 2020: 2732). Determining whether self-efficacy perception has an impact on the relationship between individuals' life satisfaction and entrepreneurial tendencies will contribute to efforts to increase entrepreneurial tendencies in individuals. For this reason, self-efficacy perception was determined as the tool variable of our research. Determining that self-efficacy perception is effective in the relationship between life satisfaction and entrepreneurial tendencies will provide an opportunity to develop entrepreneurial tendencies of individuals with low life satisfaction through increasing self-efficacy perception.

The research was carried out in the unit of a state-owned enterprise in Bandırma, whose general directorate is in Ankara. This business operates in the mining sector. The reason the company was chosen is because it is one of the largest boron mining enterprises in Turkey and has achieved significant success as a result of boron derivative product development efforts in recent years. 70% of the world's boron mineral reserves are in Turkey. Recommendations for raising the entrepreneurial tendencies of employees in the enterprise where the research is conducted are important for the protection and development of our country's strategic values. 650 employees of the mining company operating in Bandırma constitute the universe of the research. The sample of the study consists of 470 employees selected by random sampling.

The hypotheses of the research are based on the theory of social change. The following hypotheses have been developed in light of the literature on self-sufficiency perception, entrepreneurial tendencies and life satisfaction:

H₁: Self-efficacy perception has a mediating role in the relationship between life satisfaction and entrepreneurial tendencies.

H_{1a}: Life satisfaction affects entrepreneurial trends.

H_{1b}: Life satisfaction affects self-efficacy perception.

H_{1c}: Self-efficacy perception influences entrepreneurial trends.

According to the result of the first step of hierarchical regression analysis conducted in the study, life satisfaction did not have a significant effect on entrepreneurial trends. This result obtained by Uçkun et al. (2019) showed that the relationship between the two variables is not a cause-and-effect relationship, as is the result of the study. According to the result obtained from the second step of regression analysis, life satisfaction has a significant effect on self-sufficiency perception. The results obtained Köksal et al. The results of the study conducted by (2019) are the same, confirming the relationship of causality between the two variables. According to the result obtained from the third step of regression analysis, self-sufficiency perception has a significant effect on entrepreneurial trends. This result is consistent with the results of the study conducted by Krueger and Brazeal (1994) and confirms the relationship of causality between the two variables. According to the fourth and final step of regression analysis, it seems that self-sufficiency perception has a full mediating effect on the effect of life satisfaction on entrepreneurial trends. According to this result, self-sufficiency perception has a mediating role in the relationship between life satisfaction and entrepreneurial tendencies. In our analysis to determine the effect of life satisfaction on entrepreneurial trends, the beta coefficient (-0.065) is negative. As a result of the analysis, it was found that life satisfaction has a negative effect on entrepreneurial trends. This indicates that as the level of life satisfaction of individuals increases, there may be a decrease in entrepreneurial tendencies. Different situations may arise from the point of view of individuals with high self-sufficiency perception. In individuals with low self-sufficiency perception, the negative impact of life satisfaction on entrepreneurial tendencies will increase, while in individuals with high levels it will decrease.

This study was carried out only in Bandırma district. Increasing the entrepreneurial tendencies of employees within the sample will occur in parallel with strengthening self-sufficiency perceptions. For this reason, business managers in which research is conducted should produce policies that improve employee self-sufficiency perceptions. Among these policies, the importance of good communication with employees, an effective reward system and well-programmed training work can be emphasized. Conducting similar studies in different provinces or regions within the framework of a larger sample will allow for comparison. This study was conducted only with employees of a state-owned enterprise. It is important to contribute to the literature to include similar studies in different professional groups.